

KVALITETSDEKLARATION

Förskola: barn och personal per 15 oktober

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Skolväsende och barnomsorg

Produktkod

UF0130

Referenstid

15 oktober 2018

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål.....	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll.....	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet.....	5
2.1 Tillförlitlighet totalt.....	5
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning.....	6
2.2.3 Mätning.....	6
2.2.4 Bortfall.....	7
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	8
3 Aktualitet och punktlighet	8
3.1 Framställningstid	8
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik.....	8
4.3 Presentation	9
4.4 Dokumentation	9
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	9
5.1 Jämförbarhet över tid	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	10
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	10
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet.....	10
E EU-reglering och internationell rapportering.....	10
F Historik.....	10
G Kontaktuppgifter.....	11

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med statistiken är att ge en samlad bild av den verksamhet som bedrivs inom svensk förskola.

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken över antalet barn och personal i förskolan har användare såväl inom som utanför utbildningssektorn. Informationsbehovet omfattar övergripande statistik om antal barn och personal på de olika verksamheterna, men det finns också behov av mer detaljerad statistik över t.ex. gruppstorlekar och personaltäthet.

Skolverket är statistikansvarig myndighet och således statistikens huvudanvändare. Statistiken används till det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken. Andra viktiga användare är Statistiska centralbyråns (SCB) prognosinstitut, Utbildningsdepartementet, Universitetskanslersämbetet, skolenheter, kommuner och andra skolhuvudmän, företag, forskare och massmedia. Uppgifterna i registret används även till den internationella rapporteringen.

1.2 Statistikens innehåll

De viktigaste målstorheterna är antal barn och antal personal i förskolan som innehar vissa egenskaper.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationerna är samtliga barn respektive samtlig personal i arbete med barn alternativt som förskolechef i förskola.

Målpopulationen är samtliga barn respektive samtlig personal i arbete med barn alternativt som förskolechef i förskola per 15 oktober.

Överensstämmelsen mellan intresse- och målpopulation anses svårutredd då antal inskrivna barn i förskola kan variera under året.

Målobjektet utgörs av varje barn inskrivet i förskola samt varje personal som arbetar med barn alternativt som förskolechef i förskola per 15 oktober.

Observationsobjekt är varje barn och varje personal i arbete med barn alternativt som förskolechef i förskola. Ett barn kan vara inskrivet på flera verksamheter och kan således förekomma flera gånger vid ett och samma mättillfälle. Personal kan förekomma på flera verksamheter och kan således förekomma flera gånger vid ett och samma mättillfälle.

Varje barn rapporteras per unik huvudman och verksamhet och kan, beroende på redovisningsgrupp, räknas flera gånger i statistiken. Samma sak gäller för personalen.

1.2.2 Variabler

Statistikens målvariabler är:

Personnummer	Tolv tecken långt.
Kön	Individens kön, härleds från personnumret.
Ålder	Personens ålder vid undersökningens slut, härleds från personnumret.
Födelseland	Uppgift om födelseland hämtas från registret över totalbefolkningen.
Anställningstyp	Tillsviadareanställd eller visstidsanställd.
Tjänst-/sjukledig	Tjänst-/sjukledig en månad eller längre.
Förskolechef	Förskolechef eller inte.
Resurs-/stödpersonal	Resurs-/stödpersonal eller inte.
Tjänstgöringsomfattning	Tjänstgöringsomfattning, procent av heltid.
Fsk chef tjänsteomfatt	Förskolechefs tjänstgöringsomfattning i arbete med barn, procent av tjänst.
Fsk chef tjänsteomfatt	Förskolechefs tjänstgöringsomfattning i arbete med barn, procent av heltid.
Utbildningsnivå	Individens utbildningsnivå enligt SCB:s utbildningsregister.
Utbildningsinriktning	Individens utbildningsinriktning enligt SCB:s utbildningsregister.
Driftsform	Driftsform för fristående förskolor.
Juridisk form	Huvudmannens juridiska form enligt SCB:s företagsdatabas.
Verksamhetskommun	Kommunen där verksamheten är belägen.
Län	Länet där verksamheten är belägen.
Huvudmannatyp	Anger om huvudmannen är kommunal eller enskild.
Organisationsnummer	Verksamhetens organisationsnummer.
Verksamhetskod	Identifierar en verksamhet.
Verksamhetsnamn	Namnet på verksamheten.
Verksamhetsadress	Verksamhetens adress.
Avdelningsnamn	Namn på avdelningen.
Småbarnsavdelning	Anger om barnet ingår i en småbarnsavdelning

Storbarnsavdelning Anger om barnet ingår i en avdelning med enbart barn i åldrarna 4 till 5 år.

Målvariablerna i undersökningen stämmer bra överens med intressevariablerna.

Även överensstämmelsen mellan observationsvariablerna och målvariablerna anses vara god i denna undersökning. Enbart variablerna kön och ålder tillkommer som målvariabler då de beräknas utifrån observationsvariabeln personnummer.

Det finns en viktig skillnad mellan intresse- och observationsvariabler, vilket är att intressevariablerna avser de förhållanden som skulle gälla om personer var korrekt folkbokförda enligt gällande regelverk, medan observationsvariablerna avser de förhållanden som faktiskt finns registrerade.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken redovisas i form av antal, andelar, summor, medelvärden och spridningsmått.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisningsgrupper för barn:

- Ålder, huvudman, härkomst, kön, län, kommun samt kommungrupper

Redovisningsgrupper för personal:

- Utbildningsbakgrund, chefer, kön, huvudman, län, kommun samt kommungrupper

Redovisningsgrupper för verksamhet:

- Typ av verksamhet, huvudman, avdelning, gruppstorlek, län, kommun samt kommungrupper

1.2.5 Referenstider

Referenstidpunkten är 15 oktober 2018 eller närliggande vardag.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över barn och personal i förskolan är två totalundersökningar på individnivå och den allmänna bedömningen är att den statistik som publiceras håller god kvalitet.

Huvudmännen till verksamheterna inom förskola som finns inrapporterade i materialet får en återrapport skickad till sig innan publicering för att kunna verifiera om de inskickade uppgifterna är korrekta. Återrapporten innehåller bland annat uppgifter om barn- och personalantal, antal barn per personal och antal barn per avdelning på huvudmanna- och verksamhetsnivå.

Då rapporteringsförfarandet nyligen har förändrats och många nya uppgiftslämnare har tillkommit ökar risken för missförstånd vid rapporteringen. Inget tyder dock på att detta skulle försämra statistikens kvalitet nämnvärt.

Materialet granskas löpande under insamlingens gång och huvudmännen till verksamheterna som finns inrapporterade i materialet återkontakts bland annat vid stor differens gällande barnantal jämfört med föregående år.

Undersökningen är en totalundersökning och målstorheterna i undersökningen skattas genom summering av det totala antalet aktuella registerposter i aktuell version av registret. Skattningsförfarandet beror inte av några modellantaganden. Inga justeringar för bortfall görs då bortfallets inverkan på statistikens kvalitet bedöms vara försumbar.

2.2 Osäkerhetskällor

Statistiken är totalräknad och därmed är inte statistiken påverkad av osäkerheter pga. urval. De finns dock en liten risk att verksamheter inte rapporterats in i förskoleregistret, som utgör ramen för undersökningen. Se vidare förklaring under 2.2.2. *Ramtäckning*. Förskoleregistret anses trots det ha god täckningsgrad och uppdateras kontinuerligt allt eftersom undersökningen pågår.

I statistiken finns 45 vuxna samt 4 077 barn utan giltigt personnummer. Det innebär att det inte går att koppla på någon bakgrundsinformation från andra personregister för dessa. Därmed går det inte heller att redovisa dessa individer i flertalet av de redovisningsgrupper som används, exempelvis födelseland.

2.2.1 Urval

Statistiken baseras på en totalundersökning och påverkas därmed inte av urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Ramen för undersökningen utgörs av en separat insamling med kommunerna som uppgiftslämnare, där samtliga verksamheter som bedriver förskola i respektive kommun rapporteras. Rampopulation är samtliga barn och samtlig personal i arbete med barn alternativt förskolechef i förskola den 15 oktober 2018. Barn och personal som har slutat före eller börjat efter den 15 oktober ingår därför inte i statistiken.

Det kan förekomma undertäckning i form av att verksamheter inte rapporterats in till förskoleregistret som ligger till grund för insamlingen och därmed inte kommer med i denna undersökningen. Bedömningen är att undertäckningen är låg.

Huvudmännen får en återrappport med barn- samt personalantal före publicering och har därmed möjlighet att göra en korrigerig om något skulle vara fel.

2.2.3 Mätning

Statistikens kvalitet är beroende av uppgiftslämnarnas kvalitet på de efterfrågade uppgifterna. Verksamheterna registrerar uppgifterna via elektroniska frågeformulär eller via datafil från administrativa register. De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen av att uppgiftslämnarna feltolkar instruktioner eller lämnar ofullständiga uppgifter. Manuell granskning sker också löpande allt eftersom uppgifterna kommer in

till SCB. Om fel misstänks återkontaktas uppgiftslämnaren som får möjlighet att kontrollera uppgifterna och eventuellt göra en ny registrering. Dataregistreringsfel förhindras till stor del genom validitetskontroller. Det har dock framkommit vid validitetskontroller att ett fåtal kommuner har rapporterat ett för stort antal barn per avdelning, vilket beror på att avdelningar inte registreras i deras administrativa system enligt den faktiska avdelningsindelningen i verksamheterna. Detta medför att antalet större avdelningsstorlekar kan vara något överskattad i statistiken.

Uppgifterna till Registret över totalbefolkningen hämtas från de externa folkbokföringsregistren som är administrativa till sin karaktär. Primärt är det Skatteverket som samlar in, mäter och registrerar uppgifterna. Insamlingen genomförs i fastställda rutiner och med hjälp av olika typer av blanketter. Hur uppgiftsinsamlingen och dataregistreringen i praktiken går till framgår av den interna handbok i folkbokföring som används i arbetet på Skatteverket. De observationsvariabler som hämtas från Registret över totalbefolkningen anses ha mycket god kvalitet.

2.2.4 Bortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat bortfall, uppstår när värdet på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (t.ex. person, företag, kommun osv.) är det frågan om *objektsbortfall*; saknas enbart vissa värden, handlar det om *partiellt bortfall*.

Samtliga 290 kommunala huvudmän har lämnat in uppgifter. Bortfallsandelen på verksamhetsnivå uppgår till cirka 1,0 % (antal ej inkomna verksamheter som ej har rapporterat barn och personal/ förväntat antal verksamheter). Detta objektsbortfall medför att redovisningen av enskild verksamhet för enstaka kommuner kan påverkas.

Partiellt bortfall förekommer för bakgrundsvariabler där barn har tillfälliga personnummer. För dessa individer går inte matchning att göra mot t.ex. RTB eller Utbildningsregistret. Totalt uppgick antalet tillfälliga personnummer till 45 vuxna samt 4 077 barn. Det partiella bortfallet bedöms inte snedvräda statistiken då förekomsten av ogiltiga personnummer är marginell.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när det insamlade materialet bearbetas, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) är det möjligt, att efter studier som bygger på upprepning av dessa moment, ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den "mänskliga faktorn", t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den "mänskliga faktorn", både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

För statistiken över barn och personal i förskolan granskas huvudmännens uppgifter i samband med att de lämnas via SCB:s elektroniska insamlingsystem. När allt material kommit in görs ytterligare granskning och extra fokus läggs på variabler som publiceras. Där det finns misstänkta felaktigheter återkontaktas huvudmännen varvid uppgifterna bekräftas eller rättas. Kontroller görs också på kommunnivå avseende antalsförändringar genom jämförelser med föregående insamlingsperiods uppgifter. Inga indikationer finns på att statistiken skulle vara påverkad av bearbetningsfel, men inga särskilda studier har genomförts kring detta.

Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång och det finns inget som tyder på att det finns några fel från bearbetningsfasen som påverkar statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden beräknat från referenstidpunkten till publicering är ca. 6 månader.

3.2 Frekvens

Uppgifter samlas in vid en årlig mätning per 15 oktober eller närliggande vardag med sista inlämningsdatum 1 november.

Den slutliga statistiken redovisas årligen.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt Publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik¹.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se, på riks-, läns- och kommunnivå.

Det finns även möjlighet att jämföra statistik på riks-, läns- och kommunnivå i jämförelsetalsdatabasen www.jmftal.artisan.se.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Skolverket svarar på frågor om den publicerade statistiken och utför på beställning enklare specialbearbetningar av primärmaterial. Statistikfrågor kan skickas per e-post till funktionsbrevlådan utbildningsstatistik@skolverket.se.

SCB utför på beställning mer omfattande specialbearbetningar av primärmaterial.

¹ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/nar-publiceras-statistiken>

4.3 Presentation

Publiceringen på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller, dels av PM och webbtexter samt mer utförliga publikationer som belyser och kommenterar aktuell statistik.

4.4 Dokumentation

Statistiken över barn och personal i förskola är dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem i samråd med Skolverket. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/UF0130.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Ett antal variabler har ändrats eller tillkommit under årens lopp vilket påverkar jämförbarheten över tid. Administrativa förändringar i exempelvis skollagen och nya begrepp och benämningar påverkar också jämförbarheten, då detta kan medföra nya definitioner och indelningar.

Från och med 2014 samlas uppgifterna in på individnivå istället för som tidigare aggregerat på kommunnivå. Detta medför att jämförbarheten med tidigare år blir mindre tillförlitlig, i synnerhet för personalens utbildningsbakgrund, som tidigare bestämts av kommunerna men nu hämtas från SCB:s utbildningsregister.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan redovisningsgrupperna, *se avsnitt 1.2.4 Redovisningsgrupper* anses generellt vara god i och med att redovisningsgrupperna i flertalet fall bygger på variabler som härleds från kvalitetsgranskade register hos SCB. De främsta jämförelserna man kan göra mellan grupper är mellan flickor och pojkar givet en annan grupp. Dock kan jämförbarheten för kommuner och verksamheter med få antal barn i förskola bli missvisande då variationerna kan vara stora.

Ingen annan undersökning bidrar med uppgifter för barn i förskola.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Den insamlade statistiken används även vid beräkningen av kostnader för utbildningsväsendet samt pedagogisk personal.

Eftersom statistiken redovisas på kommunnivå finns det möjlighet att sam använda statistiken, t.ex. med annan statistik inom Skolverkets nationella uppföljningssystem. De register som ligger till grund för statistiken kan även samköras med andra register, då insamlingen sker på individnivå.

5.4 Numerisk överensstämmelse

De insamlade uppgifterna används utan anpassningar i statistiken, följaktligen råder numerisk överensstämmelse.

För de uppgifter som hämtas från registret över totalbefolkningen (RTB) som avser en viss tidpunkt är den numeriska överensstämmelsen allmänt god. Dock kan det finnas en viss skillnad mellan beräkningen för en viss tidpunkt

mellan 2015 och 2016. Händelser som rör befolkningsstatistik som rapporteras från Skatteverket som avser tidigare år än referensåret ingår nämligen inte i den officiella statistiken för 2016 avseende antalet födda, döda samt in- och utvandringar. Däremot ingår dessa händelser som underlag till statistiken över folkmängd.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken för barn och personal i förskola ingår i Sveriges officiella statistik. För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)). För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken. Statistiken regleras även av förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:142) om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken berörs av kommissionens förordning (EU) nr 912/2013. Förordningen är utfärdad 23 september 2013 och reglerar bland annat referensperioder för och vilka uppgifter som efterfrågas i den internationella rapporteringen. Rapportering sker en gång årligen i september. Uppgifter från insamlingen rapporteras bl.a. till Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och Eurostat.

F Historik

I stora drag har undersökningen haft liknande innehåll och samlat in snarlika uppgifter sedan 70-talet, dock har variabler förändrats eller tillkommit under årens lopp. Vissa administrativa förändringar har också gjorts i insamlingen, antingen för att svara mot lagändringar på området eller för att underlätta insamlingen. Exempelvis har vissa variabler övergått till att samlas in i andra

undersökningar. Under denna period har kommunerna varit ålagda att rapportera både sina egna och enskilda aktörers verksamhet aggregerad på kommunnivå.

Från och med 2014 samlas uppgifterna in på individnivå. Samtidigt ålades varje huvudman att rapportera direkt till SCB och därmed rapporterar kommunala och enskilda huvudmän enbart uppgifter om sina respektive verksamheter

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Skolverket
Kontaktinformation	Cajsa Anufrijeff Röhr
E-post	Fornamn.efternamn@skolverket.se
Telefon	08-527 338 26